

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projekt: Learning by Doing - Attainment of Basic Competences in ECEC (ABC for Kindergartens)

Številka projekta: 2020-1-CZ01-KA201-078464

Projektno učenje v predšolski vzgoji

Avtorji:

PhDr. Eva Koželuhová, Ph.D., PhDr. Barbora Loudová Stralczyńská, Ph.D., PaedDr. Mária Vargová, Ph.D.,

PaedDr. Miriam Uhrinová, Ph.D., Mgr. Jozef Benyak, Ph.D.

Za vsebino publikacije odgovarja izključno avtorska ekipa. Publikacija ne predstavlja stališč Evropske komisije in Evropska komisija ne odgovarja za uporabo informacij, ki so vsebina izobraževalnega tečaja.

RAABE

Kaj je projektno učenje

- Projektno učenje velja za obliko situacijskega učenja in temelji na **konstruktivističnem** pojmovanju vzgojno-izobraževalnega procesa.
- **Otroci se novega znanja in spretnosti učijo**
 - z razmišljanjem,
 - iskanjem rešitev,
 - uporabo svojih preteklih izkušenj, da bi poskušali rešiti dejanski problem ali situacijo.
- Otrok mora uporabiti široko paleto svojega obstoječega znanja, s čimer se **združuje znanje** iz različnih disciplin.

Značilnosti projektnega učenja

- Otroci **samostojno izvajajo** zapleteno nalogo.
- Rešujejo **določen problem**, povezan z resničnim življenjem.
- Projekt ima svoj **cilj** in **določen rezultat**, na primer izdelek, predmet, gledališka predstava, izlet.
- Otroci se učijo iz **lastnih neposrednih izkušenj**.
- Vzgojitelj je v vlogi **svetovalca** in ne v vlogi nadzornika.
- **Gre za projekt otrok**. Otroci se počutijo odgovorne in imajo ključno vlogo pri njegovem uspehu.

Pozor!

V trenutni pedagoški praksi se včasih srečujemo z napačnim razumevanjem projektnega učenja. Nekateri vzgojitelji projektno učenje zamenjujejo s projektnim dnevom, ki je osredotočen na določeno temo (npr. dan Zemlje, dan mleka ...), pri čemer so vse dejavnosti in aktivnosti med dnevom prilagojene tej temi. Takšnega enodnevnega projekta, ki je podrobno izdelan na podlagi nalog in gradiv, ki jih zagotovijo vzgojitelji, ne moremo imenovati projektno učenje.

Prednosti projektnega učenja

- **Naravno motivira** otroke k učenju in aktivnosti.
- Učenje je neposredno povezano z nečim, kar je otroku **blizu** in **smiselno**.
- Otrok **naravno pridobiva** znanje z različnih področij.
- Nauči se **reševati** probleme, **načrtovati** in **organizirati čas**, **sodelovati** in **komunicirati** z drugimi.
- Otrok se uči biti **odgovoren**.
- Pri otrocih razvija **zaupanje v lastne** sposobnosti in občutek lastne vrednosti.
- Razvijajo se **kompetence**.
- V učenje se lahko vključijo tudi **drugi partnerji**, na primer družina, organizacije, strokovnjaki z različnih področij in podobno.

Vrste projektov

Glede na trajanje:

- Dolgoročni (več mesecev),
- srednjeročni (več tednov),
- kratkoročni (več dni ali ur).

V predšolskem obdobju so najprimernejši kratkoročni in srednjeročni projekti. Lahko pa rezultat kratkoročnega projekta postane spodbuda za naslednji projekt. Projekti se tako zvrstijo v daljšem časovnem obdobju.

Glede na število udeležencev:

- skupinski (cela skupina ali del skupine),
- individualni (posameznik).

Pri mlajših otrocih je primerna uporaba individualnih projektov. Lahko pa postanejo skupinski projekti, če za dejavnost zanimanje izrazijo še drugi otroci. S starejšimi otroki (4–6 let) je mogoče izvajati skupinske projekte, ker se že lahko medsebojno dogovarjajo in sodelujejo.

Vzgojno-izobraževalne metode, ki se uporabljajo pri projektnem učenju

Pri projektnem učenju se uporabljajo vse vrste učnih metod.

Verbalne metode:

- Razprava,
- možganska nevihta,
- delo z besedilom, diagrami, razpredelnicami.

Demonstracijske metode:

- Opazovanje predmetov, ogledovanje ilustracij, gledanje filmov in podobno.

Praktično-spretnostne:

- Raziskovalne dejavnosti,
- delo z orodji ali instrumenti,
- likovne in gibalne dejavnosti.

Faze projekta

Prva faza: **priprava** in začetek projekta – opazovanje situacije

Druga faza: **izvajanje** projekta

Tretja faza: **refleksija** projekta – predstavitev rezultata projekta

Prva faza: Priprava projekta

Izbira teme – pobuda lahko pride:

- Od vzgojitelja,
- iz trenutne situacije (npr. v mesto je prišel cirkus),
- od otrok.

Opredelitev problema – kaj lahko raziskujemo, naredimo:

- Osnova je dobro zastavljeno **vprišanje**: Kaj vem? Kaj bi želel izvedeti?
- Pomemben je tudi dobro predstavljen **problem**.
- Oblikujemo **ključno vprišanje**, ustvarimo seznam vprišanj za otroke, povezanih s temo.

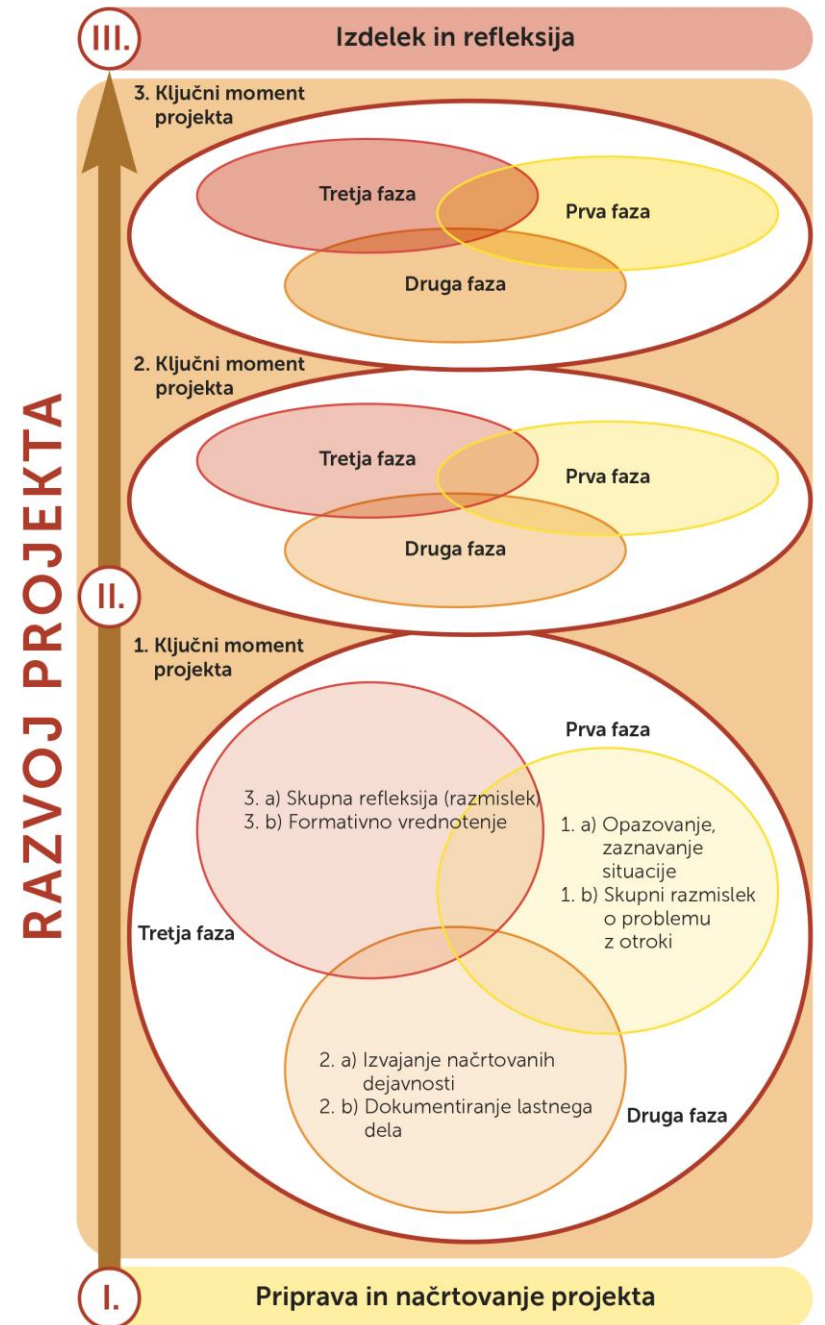
Določitev cilja projekta – kaj želimo doseči:

Cilj ima lahko tako **materialen** kot **nematerialen rezultat** (zgraditev ladje, izlet v živalski vrt).

Druga faza: Izvedba projekta

- Skupno **iskanje** odgovorov,
- **izvajanje** dejavnosti, ki so jih predlagali otroci,
- **dokumentiranje** lastnega dela,
- komunikacija – skupna **refleksija** projekta,
- formativno **vrednotenje**.

Druga faza poteka v ponavljajočih se etap, gre za **spiralen proces**. Etape se ponavljajo tudi večkrat, dokler ni dosežen načrtovani cilj projekta.

Spiralni diagram časovnega poteka projekta

Tretja faza: Refleksija projekta

Predstavitev rezultata projekta:

- Skupno vrednotenje projekta – vsak otrok bi se moral vključiti.
- Kaj sem se naučili.
- Kako je bilo delati.
- Vzgojitelj vodi otroke k samoocenjevanju.

Vzgojitelj ovrednoti dosežene učne cilje v skladu s kurikularnimi dokumenti.

Vloga vzgojitelja pri projektnem učenju

- Vzgojitelj **opusti tradicionalno vlogo** nadzornika vzgojno-izobraževalnega procesa.
- Postane **partner in udeleženec** projekta skupaj z otroki.
- Deluje kot **spodbujevalec, pomočnik in svetovalec**.
- Skrbno spremlja celoten proces in ga **dokumentira** – kaj otroci delajo, kaj pravijo, spremlja njihov učni napredek in rezultate.
- Mora biti **fleksibilen** – mora se odzivati na trenutne potrebe in zanimanje otrok, jim pomagati izvesti in razvijati njihove zamisli.
- **Podpora** nudi samo v obliki, kakršno otroci potrebujejo, umika se v ozadje.

Vloga vrtca pri projektnem učenju

- Ustvarja **pogoje**, ki vzgojitelju omogočajo, da se odziva na interese in potrebe otrok.
- **Kurikul** mora biti prilagojen tako, da se je mogoče posvetiti temam, ki jih predlagajo otroci.
- Zagotavlja **spodbudno okolje** – dovolj materiala in virov.
- Uveljavlja **partnerski pristop** – k otrokom, staršem in širši okolici vrtca.

Vloga družine pri projektnem učenju

Družina lahko postane partner projekta.

Starši lahko:

- otrokom nudijo informacije,
- zagotavljajo potrebne materialne vire,
- sodelujejo pri izvedbi rezultata in podobno.

Podobno lahko v projekt vstopajo tudi **drugi partnerji** iz širše okolice vrtca, na primer čebelar, poštar, voznik avtobusa in tako naprej.

Povzetek

- Projektno učenje je **odprto** – potek ni vnaprej določen.
 - Cilj in rezultat projekta se določita na začetku, ampak med potekom se lahko **spreminjata in razvijata**.
 - Gre za **dolgoročne, postopoma razvijajoče se aktivnosti**, ki jih predlagajo otroci in katerih cilj je izpolnitev cilja projekta.
-
- Na začetku sta ključna **razprava in možganska nevihta** – izbira teme, oblikovanje problema in vprašanj otrok.
 - Vzgojitelj **spodbuja** razmišljanje o temi projekta.
 - Vzgojitelj **samo pomaga oblikovati cilj** z otroki.
 - Vzgojitelj **samo pomaga pri izvajanju** zamisli otrok.
 - Vzgojitelj **pripravi okolje** in vire.
 - Vzgojitelj **vrednoti cilj skupaj** z otroki.
 - **Družina in širša okolica** se lahko vključita v reševanje določenega problema (vir informacij, spodbud, pomoči).
 - Vse temelji na tem, da otroci **aktivno raziskujejo**.
 - Dela se na podlagi **skupno zasnovanega načrta** in ne po načrtu vzgojitelja.
 - Otrok je **glavni reševalec projekta**.
 - Učni cilji in pričakovani rezultati so **ugotovljeni naknadno** na podlagi izvedenih dejavnosti – zato vzgojitelj vse skrbno spremlja in dokumentira.